
Vergaderjaar 2003–2004

29 689

Herziening Zorgstelsel

Nr. 2

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 augustus 2004

Bijgaand treft u aan het standpunt van VWS op het RVZ-advies «De Staat van het Stelsel» (vws04-634).

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
J. F. Hoogervorst

Standpunt VWS op het RVZ-advies «De Staat van het Stelsel»

VWS werkt aan een macro raamwerk van prestatie-indicatoren om de prestaties van de zorg te kunnen meten. Het raamwerk is een logische ordening van gezondheidsinformatie volgens het zogenaamde «Lalonde-model» en managementinformatie volgens het «Balanced Scorecard-model (BSC)» en verbindt beide met elkaar. De prestaties van de zorg worden gemeten door managementinformatie uit de BSC (bijvoorbeeld wat kost de zorg, zijn we tevreden, is de kwaliteit voldoende en is er voldoende innovatiekracht) te koppelen aan volksgezondheidsinformatie uit het Lalonde-model (bijvoorbeeld hoe oud worden we in goede gezondheid, hebben we een gezonde leefstijl, etc). Deze koppeling geeft ons inzicht in de werkelijke prestaties van de zorg. Zo kan bijvoorbeeld het ouder worden van Nederlanders en allerlei toegenomen gezondheidsrisico's in relatie worden gebracht met bijvoorbeeld kostenontwikkelingen, het fluctueren van de kwaliteit en de mate van tevredenheid van de zorgconsument. Het raamwerk van prestatie-indicatoren geeft ons inzicht in welke onderdelen van het zorgsysteem we moeten zoeken om hier op te reageren. Soms is het daarbij ook van belang naar aangrenzende beleidsvelden te kijken zoals wonen en onderwijs. Het raamwerk «monitort». Het beleid dat we voeren is het antwoord dat VWS op deze monitor heeft. In het beleid ligt de sturingspotentie van VWS, niet in de monitor.

Het raamwerk is in ontwikkeling en moet naar verwachting in de loop van volgend jaar leiden tot een instrument om de prestaties op het terrein van consument, financiën, bedrijfsvoering en innovatie structureel te kunnen monitoren. Medio 2003 is aan de RVZ gevraagd om VWS te adviseren rondom dit thema. Op 18 mei 2004 heb ik u het advies en de achtergrondstudies, genaamd «De Staat van het Stelsel» toegezonden. De RVZ geeft in haar advies aan dat de BSC bruikbaar is voor prestatie meting in het openbaar bestuur. Via deze brief informeer ik u over mijn standpunt.

Ik stel het advies van de RVZ bijzonder op prijs. Het doet mij goed te vernemen dat de RVZ de methodiek van de Balanced Scorecard ziet als een goed instrument om de kwaliteit van het Nederlandse zorgstelsel te kunnen beoordelen. Het advies wordt door mij gezien als een kans om het raamwerk, en de Balanced Scorecard in het bijzonder, nog tijdens de ontwikkeling in goede richting bij te kunnen sturen. In grote lijnen volg ik het advies dan ook op. Er staan veel nuttige suggesties in het advies. VWS kan voordeel hebben bij het investeren in een goede communicatie met het veld en meer aandacht moet worden geschonken aan het uitdragen van de doelstelling van het raamwerk. Ook is het nuttig te bezien hoe het structurele raamwerk voor de zorgprestaties kan worden aangehaakt op meer actuele ontwikkelingen die aansluiten bij de herziening van het zorgstelsel.

In de kern adviseert de RVZ:

1. De Balanced Scorecard te gebruiken om niet alleen het functioneren van het zorgstelsel, maar ook de veranderingen in het stelsel te monitoren.
2. De weerstanden tegen de Balanced Scorecard weg te nemen door de partijen in de gezondheidszorg er meer bij te betrekken en duidelijk te maken waarvoor zij wel wordt gebruikt en waarvoor niet. Volgens de RVZ kan een proef daarbij helpen.
3. De Balanced Scorecard jaarlijks vergezeld te laten gaan van een politiek document.

Met betrekking tot het eerste onderdeel van het advies om ook de veranderingen van het stelsel te monitoren kan ik u mededelen dat naar aanleiding van het RVZ advies binnen het ministerie is vastgesteld dat het raam-

werk informatie moet geven om de effecten van de modernisering van de cure, de care en de stelselwijziging te volgen. Wij hebben de voorstellen van de RVZ ook meer inhoudelijk bestudeerd. Dit najaar bepalen wij de definitieve set prestatie-indicatoren. De adviezen van de RVZ zullen daarbij een belangrijke rol spelen.

Het tweede adviespunt betreft het wegnemen van de weerstanden tegen de Balanced Scorecard. Het wegnemen van weerstanden realiseren wij door:

- a. het doel te verduidelijken;
- b. samenwerking tussen dataleveranciers met een coördinerende rol voor het RIVM;
- c. acties in de communicatieve sfeer.

Ad. a.

Het doel van het raamwerk is: het verkrijgen van een samenhangend beeld op macroniveau van de prestaties van de zorg en legt daarmee de relatie tussen volksgezondheidsinformatie (Lalonde-model) en managementinformatie (BSC). En waarom willen we dat dan?

- Voor de ondersteuning van de strategische keuzes op systeemniveau. VWS wil inzicht in hoe de verschillende beleidsterreinen op elkaar ingrijpen en hoe ze in totaal presteren waardoor het mogelijk wordt om onderbouwde prioriteiten in het strategisch beleid aan te geven.
- Het raamwerk geeft informatie om de effecten van de modernisering van de cure, de care en de stelselwijziging te volgen. Denk hierbij aan de evaluatie van de zorgverzekeringswet.
- Om aansluiting mogelijk te maken bij internationale ontwikkelingen.
- Als basisinformatie voor verantwoording aan het parlement.

Ad. b.

Onder aansturing van VWS wordt de samenwerking tussen dataleveranciers bevorderd. Hierbij zal het RIVM een coördinerende functie gaan vervullen voor het «vullen» van de prestatie-indicatoren. In het kader van de Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) en enkele internationale trajecten vervult het RIVM al een belangrijke rol. Door het RIVM te betrekken als coördinator kunnen deze huidige taken versterkt worden.

Ad. c.

Ook in de communicatieve sfeer (interactieve website, themabijeenkomsten, conferenties, verbinden van het raamwerk aan andere lopende trajecten rond prestatiemeting) zullen betrokken partijen tussentijds actief door het ministerie op de hoogte worden gehouden rond de ontwikkeling van het raamwerk van prestatie-indicatoren. Het ministerie stelt op korte termijn een dekkend communicatieplan op.

Wat betreft het advies om de BSC vergezeld te doen gaan van een politiek document is de lijn dat inderdaad onderscheid moet worden gemaakt tussen de feitelijke gegevens over de prestaties van de zorg op macro niveau enerzijds en de verantwoording over het gevoerde beleid zoals thans de brancherapporten fungeren als feitelijke achtergrondgegevens bij de verantwoording die in het Jaarbeeld Zorg wordt gegeven. Vanaf mei 2006 zal de Balanced Scorecard in de vorm van een «Zorgbalans» de feitelijke achtergrondinformatie opleveren, en blijft het Jaarbeeld Zorg het politieke document waarin verantwoording wordt afgelegd.